

Weiner Tibor

(Budapest, 1906. 10. 29. – Budapest, 1965. 07. 08.)

Összeállította: Rombauer Gábor

Ritkán adódik egy építész életében, hogy egy születő város lényeges jellemzőit, elrendezését meghatározza. Weiner Tibor építész magyarországi tevékenysége Dunaújvároshoz kapcsolódik. 1949-től haláláig nemcsak a város terveinek készítésében, több köz- és lakóépület megformálásában, de - ritka kivételként - városvezetőként is döntő szerepet játszott.

Magyar építész, egyetemi tanár. 1929-ben, miután a Budapesti Műszaki Egyetemen diplomát szerzett, Németországba utazott, ahol a dessai Bauhaus hallgatója volt és igazgatójának, Hannes Meyernek a műtermében dolgozott. Walter Gropius meghívására Molnár Farkassal részt vett a CIAM frankfurti alakuló kongresszusán. Meyer eltávolítását követően Németországból kiutasították, ezért 1931-ben Meyerrel és a Bauhaus néhány növendékével a Szovjetunióba utazott.

Weiner a Szojetúnióban számos iskolát tervezett és Moszkvában városrendezési tervet készített. 1937 és 1939 között Franciaországban dolgozott. 1939-ben Chilében telepedett le. 1946 és 1948 között a santiagoói Építész Egyetem tanára volt. 1948-ban tért haza Magyarországra.

Ekkor társaival (Molnár Farkas, Ligeti, Maschirevich, Rácz Virágh) megalakította a CIRPAC csoportot. 1949-től az Építésügyi Minisztérium Területrendezési Műhelyének vezetőségi tagja lett. 1950-től Dunaújváros ipari és kommunális épületeinek tervezését végezte és vezette a Dunaújvárosi Tervező Vállalatot (VÁROSTERV) tervező főépítészeként. 1963-ban létrehozta a dunaújvárosi Építés-gazdasági és Szervezési Intézetet. 1952 és 1957 között éveken át ő volt a Magyar Építőművészet című folyóirat felelős szerkesztője. 1951-től a Budapesti Műszaki Egyetem docenseként tanított.

1953-ban Ybl Miklós díjjal jutalmazták. Lényegében az ő munkája a szocialista építészet egyik legnagyobb szabású vállalkozásának, Sztálinvárosnak urbanisztikai koncepciója. A város rendszerének kiindulópontja a Dunai Vasmű adott helye volt. A gyár igazgatósági épületének (Lauber László és Szendrői Jenő terve, 1950-1954) ka-

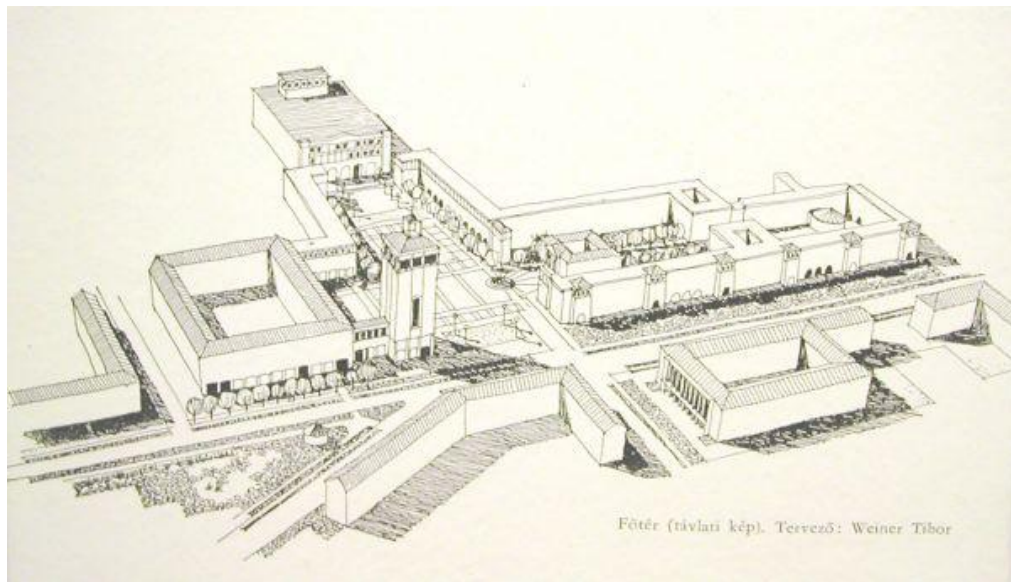

puépítményénél végződik az ún. felvonulási út. Ezen úton, a főváros felől érkező főút és a vasútállomásról bevezető út találkozásánál alakították ki a főteret, melynek egyik oldalán a tornyos Tanácsház és az L alakú kultúrpalota áll, a másikon a Pártház önmagában álló, centralizáló, plasztikusan kiképzett tömege kapott helyet (mindhárom Weiner Tibor műve, a tér végleges tervét 1954-ben készítették).

A város nagyobb útjait, alléit nagy, hosszan elnyúló épülettömbök (Weiner Tibor művei) határolják, a külső területeken a lakótelepek házai (nagyrészt Schall J. típusázi alapján) lazán, zöld sávokkal elválasztva állnak. A város jól mutatja a szocialista építészet egyes periódusainak jellegzetességeit: a korai épületek még emlékeztetnek a nemzetközi modernre (Szrogh György: Dózsa mozi, 1951.; Farkasdy Zoltán: Kórház, Ivánka András: Rendelőintézet, stb.) azonban az 1951 utániakon már nagyobb hangsúlyt kapott a klasszicizáló kialakítás, ill. dekoráció, a patetikus, reprezentatív jelleg (főút, főtér, vasmű).

1951.; Farkasdy Zoltán: Kórház, Ivánka András: Rendelőintézet, stb.) azonban az 1951 utániakon már nagyobb hangsúlyt kapott a klasszicizáló kialakítás, ill. dekoráció, a patetikus, reprezentatív jelleg (főút, főtér, vasmű).

A modernhez visszakapcsolódó harmadik periódus emlékei már 1960 körül épültek (Baranyai Ferenc lakóházai, stb.). Weiner Tibor részt vett a budapesti Városépítési Tervező Vállalat pályázatain is.

Kitüntetései

Ybl Miklós-díj (1953)

Forrás:

Barka, Fehérvári, Prakfalvi: Dunaújváros építészeti kalauz 1950-1960 (2007)

www.artportal.hu